

แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ

สุรพงษ์ เอ็มอุทัย

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการศึกษา ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) [1] โดยเฉพาะหมวดหมู่ที่ 12 การพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต รวมถึงนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาครูให้มีคุณภาพทั่วทั้งประเทศ ซึ่งแผนการพัฒนาและนโยบายของรัฐบาลมีความสอดคล้องไปกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้และทักษะในการประกอบวิชาชีพอย่างเพียงพอ นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่กำหนดขึ้นในปัจจุบันได้เชื่อมโยงกับนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Value Added) ตามแนวทางการพัฒนา 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ (First S-Curve, New S-Curve) รวมทั้งเชื่อมโยงกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภายใต้นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ [2] โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตและพัฒนาากำลังคนในยุคอุตสาหกรรม 4.0 ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะและเตรียมความพร้อมผู้เรียนในสายอาชีพให้มีสมรรถนะสูงตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้สถานประกอบการได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรแรงงานที่มีคุณภาพในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น

1. แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นการพัฒตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อขับเคลื่อนวาระงานพัฒนาที่ 7 เรื่อง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลและการบริหารจัดการ ข้อ 7.4 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ภายใต้กรอบการพัฒนาหลักสูตรที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศและสมรรถนะด้านภาษาตามมาตรฐานสากล [3] ซึ่งในรายละเอียดมีดังนี้

1. กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-Curve)
2. กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve)
3. กลุ่มภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย

บทความพิเศษ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 กรอบแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

1. พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมตามมาตรฐานหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพระดับประเทศหรือระดับสากล
2. พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการจัดการฝึกอบรมที่หลากหลายร่วมกับ เครือข่ายภาครัฐและเอกชน
3. พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมและกลไกที่สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงนโยบาย สู่การพัฒนาในระดับพื้นที่
4. พัฒนาชุดการฝึกอบรมรูปแบบผสมผสาน (Blended Training) ร่วมกับศูนย์บริหารเครือข่าย การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM)
5. พัฒนา Digital Content หรือนำบทเรียนออนไลน์ (Micro Learning) จากองค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาใช้พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา
6. ประยุกต์ใช้ AI และ Digital Technology เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
7. สร้างเครือข่ายการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพ (Work Based Training) ร่วมกับสถานประกอบการ คณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐ และเอกชน (อ.กรอ.อศ.)
8. ร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศในการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

1.2 รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

ในส่วนของรูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่ดำเนินการอยู่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีทั้งหมด 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. รูปแบบปกติ (Onsite Training)
2. รูปแบบออนไลน์ (Online Training)
3. รูปแบบผสมผสาน (Blended Training)
4. รูปแบบพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ (Work-Based Training)

1.3 กรอบการพัฒนาสมรรถนะแต่ละระดับของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการพลเรือน ครูและบุคลากร อาชีวศึกษา (ภาพที่ 1)

1. กรอบการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา จำนวน 6 ด้าน

- 1) สมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ (ภาพที่ 2)
- 2) สมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู
- 3) ทักษะด้านภาษา
- 4) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
- 5) ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ
- 6) ทักษะการบริหารการเงิน

2. กรอบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน

- 1) การดำรงตนของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่
- 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 3) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

- 4) ความเป็นสากลของผู้บริหาร
 - 5) ทักษะด้านภาษา
 - 6) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
3. กรอบการพัฒนาข้าราชการพลเรือนและบุคลากรอาชีวศึกษา จำนวน 4 ด้าน
- 1) สมรรถนะในการปฏิบัติงานตามตำแหน่ง
 - 2) ทักษะด้านภาษา
 - 3) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
 - 4) ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานในศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะครู ผู้บริหาร และบุคลากรอาชีวศึกษา

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาด้านวิชาชีพ

2. แผนปฏิบัติการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาได้กำหนดแผนปฏิบัติการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภายใต้กรอบนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นให้ผู้เรียน“เรียนดี มีความสุข” [4] และวางระงานตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะเรื่องยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง โดยได้กำหนดแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบโครงการ ซึ่งมีกิจกรรมหลัก และกิจกรรมย่อย

2.1 โครงการพัฒนาทักษะและศักยภาพการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ดังนี้

กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาตามนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษา

กิจกรรมย่อยที่ 1.1 พัฒนาด้านระบบแนะแนวการเรียนอาชีวศึกษา (Coaching) (สร้างครูแนะแนว)

กิจกรรมย่อยที่ 1.2 พัฒนาทักษะทางวิชาชีพเฉพาะครูผู้สอน

กิจกรรมย่อยที่ 1.3 พัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ

กิจกรรมย่อยที่ 1.4 พัฒนาความรู้และทักษะด้านการเงิน

กิจกรรมย่อยที่ 1.5 พัฒนาทักษะด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาสมรรถนะที่ทันสมัยตามมาตรฐานอาชีพ

กิจกรรมหลักที่ 3 พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยในโลกยุคใหม่

กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาสมรรถนะก่อนแต่งตั้ง/เข้าสู่ตำแหน่ง ตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

2.2 โครงการพัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากรอาชีวศึกษา ดังนี้

กิจกรรมหลัก พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนและบุคลากรอาชีวศึกษา

3. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

จากความเชื่อมโยงการดำเนินงานภายใต้นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้นำมาสู่การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่สอดคล้องตามแนวทาง 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ รวมถึงรองรับกับแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยมีขั้นตอนสำคัญในการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนการพิจารณาหลักสูตรตามมาตรฐานหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการออกแบบหลักสูตรและเสนอหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและตามกรอบแนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-curve), กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve), กลุ่มภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย [4]

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อหลักสูตรฯ ตามแนวทางที่สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษากำหนด โดยดำเนินการพัฒนาตามแนวทางที่สอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

2. ขั้นตอนระหว่างการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพิจารณาเนื้อหาการฝึกอบรมให้มีความสอดคล้องตามมาตรฐานหลักสูตรพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และตามเงื่อนไขที่สำนักพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษากำหนด โดยเกณฑ์ในการพิจารณาหลักสูตรในภาพรวมมี 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) การออกแบบหลักสูตรร่วมกับภาคีเครือข่าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และสถานประกอบการ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) รูปแบบการพัฒนาที่ได้เสนอไว้ เป็นการกำหนดรูปแบบการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันซึ่งมีทั้งหมด 4 รูปแบบ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

3) ระดับการพัฒนาหลักสูตรฯ ในส่วนของระดับการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษา ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระดับต้น : นำเสนอประสบการณ์และ/หรือกิจกรรมขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เริ่มเรียนรู้เรื่องนั้น

ระดับกลาง : นำเสนอประสบการณ์และ/หรือกิจกรรมขั้นพัฒนา สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานในเรื่องนั้นมาก่อน มีความเข้าใจหลักการ กรอบแนวคิด ทักษะพื้นฐาน

ระดับสูง : นำเสนอประสบการณ์ และ/หรือกิจกรรมที่เป็นความก้าวหน้า ซับซ้อน หรือเป็นเรื่องเฉพาะทางที่ลุ่มลึก เป็นศาสตร์หรือวิชาเอกเฉพาะ และต้องใช้ทักษะการเรียนรู้ ขั้นสูง มีการบูรณาการความรู้ หรือมีการออกแบบ สร้างสรรค์ หรือมีลักษณะของการวิจัย พัฒนา วิเคราะห์ วิจัย

2.2 คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรฝึกอบรมดำเนินการพิจารณาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งหลักสูตรจะมีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามมาตรฐานวิชาการ มาตรฐานอาชีพ มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรฐานหลักสูตรพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. ขั้นตอนหลังการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการนำหลักสูตรไปพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษา เพื่อตอบสนองนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.1 ได้หลักสูตรการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานหลักสูตรพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและตามเงื่อนไขที่สำนักพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษากำหนด และสอดคล้องตาม 10 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

3.2 เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอนุมัติหลักสูตรที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรฝึกอบรม

3.3 นำหลักสูตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานไปใช้พัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพครู (Upskill Reskill) ให้มีสมรรถนะสูงขึ้น

3.4 ติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษาไปใช้เพื่อการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูง

ทั้งนี้ ในส่วนของกรอบระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาคูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กำหนดไว้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

บทความพิเศษ

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โครงการ/กิจกรรม	แผนปฏิบัติการ			
	ไตรมาส 1 (ต.ค.66 - ธ.ค.66)	ไตรมาส 2 (ม.ค.67 - มี.ค.67)	ไตรมาส 3 (เม.ย.67 - มิ.ย.67)	ไตรมาส 4 (ก.ค.67 - ก.ย.67)
1. โครงการพัฒนาทักษะและศักยภาพการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา				
กิจกรรมหลักที่ 1. พัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาตามนโยบาย การพัฒนาอาชีวศึกษา				
กิจกรรมหลักที่ 2. พัฒนาสมรรถนะที่ทันสมัยตามมาตรฐานอาชีพ				
กิจกรรมหลักที่ 3. พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน ที่ทันสมัยในโลกยุคใหม่				
กิจกรรมหลักที่ 4. พัฒนาสมรรถนะก่อนแต่งตั้ง/เข้าสู่ ตำแหน่ง ตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง				
2. โครงการพัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากรอาชีวศึกษา				
กิจกรรมหลัก พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการพลเรือนและบุคลากรอาชีวศึกษา				

4. รูปแบบหลักสูตรเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

การขับเคลื่อนการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้เชื่อมโยงแนวทางการพัฒนาเข้ากับนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งให้ความสำคัญนโยบายหลักใน 2 เรื่อง คือ (1) การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม (2) ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง โดยผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) การเรียนรู้สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง” [6] มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากจัดทำหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา คือ ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานวิชาการ มาตรฐานอาชีพ รวมถึงมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเงื่อนไขที่สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษากำหนด โดยรูปแบบหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นมี 4 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบปกติ (Onsite Training) มีดังนี้

หลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 27 หลักสูตร เพื่อรองรับกับ 10 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ โดยตัวอย่างของหลักสูตร ได้แก่

1.1 หลักสูตรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แบบฝังตัวบนพีแอลซี สำหรับงานอุตสาหกรรมอัจฉริยะ

1.2 หลักสูตรการพัฒนา AI Applications ด้วย Python

1.3 หลักสูตรการควบคุมระบบ IoT ในงานสามารถพารมด้วย HMI (Human Machine Interface)

1.4 หลักสูตรเทคโนโลยีการแปรรูปอาหารและการจัดการธุรกิจอาหารในยุคดิจิทัล

1.5 หลักสูตรการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจเกษตรกรรมศาสตร์

1.6 หลักสูตรการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับครูผู้สอนตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ (CEFR) ระดับ A2, B1

1.7 หลักสูตรพัฒนาครูผู้ช่วยหลักสูตรการออกแบบจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ

1.8 ขยายผลโครงการ Train the Trainer SET Junior Entrepreneur

1.9 หลักสูตรที่สอดคล้องอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต

1.9.1 First S-curve : ยานยนต์ไฟฟ้า, อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ, ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ, การแปรรูปอาหาร

1.9.2 New S-curve : หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม, พลังงานเชื้อเพลิงและชีวมวล, ดิจิทัล

1.10 หลักสูตรพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ : ภาษาอังกฤษ, ภาษาจีน

2. รูปแบบออนไลน์ (Online Training) มีดังนี้

2.1 หลักสูตรการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี AI (ภาพที่ 3) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และพัฒนาการเรียนการสอน ผ่านระบบ ZOOM

2.2 หลักสูตรครุฑนิเทศ ผ่านแพลตฟอร์ม <https://training.r-hrd.net>

2.3 หลักสูตรสร้างภูมิคุ้มกัน จัดการหนี้สิน และหลักสูตรเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผ่านแพลตฟอร์ม <https://training.r-hrd.net>

2.4 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ผ่านแพลตฟอร์ม <https://training.r-hrd.net>

2.5 หลักสูตรเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย ผ่านแพลตฟอร์ม <https://rtraining.net>

2.6 หลักสูตรการออกแบบจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ ผ่านแพลตฟอร์ม <https://rtraining.net>

2.7 บทเรียนออนไลน์ หลักสูตรสร้างคนด้วยการศึกษา การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา

ภาพที่ 3 หลักสูตรการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี AI

3. รูปแบบผสมผสาน (Blended Training) มีดังนี้

พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ ได้แก่ โครงการการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (ภาพที่ 4) ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนเข้ารับการพัฒนสมรรถนะให้ดำรงตำแหน่ง (Online) และกิจกรรมการฝึกงาน การฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษา และการนำเสนอผลงาน (Onsite)

ภาพที่ 4 โครงการการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

4. รูปแบบพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ (Work-Based Training) มีดังนี้

โครงการส่งครูเข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ จำนวน 20 วัน โดยสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาร่วมกับคณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) จำนวน 33 กลุ่มอาชีพ ในการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานครูฝึกในสถานประกอบการ และเพื่อให้ครูที่ผ่านการพัฒนาสมรรถนะด้วยวิธีการพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการสามารถนำความรู้ไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เกิดสมรรถนะทางวิชาชีพ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 โครงการส่งครูเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ

5. บทสรุป

แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภายใต้นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการพัฒนาให้ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เช่น สมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ สมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านภาษา และทักษะอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น เกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่ต้องเข้ามาร่วมกันขับเคลื่อนวาระงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยพลังทีมที่เข้มแข็ง ด้วยหัวใจเดียวกัน “OVEC ONE TEAM” ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อการพัฒนาประเทศ สุดท้ายนี้ขอย้ำอีกครั้งว่าการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสูงและมีความทันสมัยจะเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ในการเตรียมความพร้อมของกำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาครูอาชีวศึกษาของประเทศ ให้เป็นครูที่มีความรู้และทักษะที่ทันสมัย สามารถทำงานร่วมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ ครูอาชีวศึกษาต้องมีบทบาทในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรมด้วย ตลอดจนควรถูกส่งเสริมให้มีกระบวนการสอนและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างนวัตกรรมในการสอนและการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบัน โดยสามารถสร้างผู้เรียนให้มีทักษะที่หลากหลาย พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานและส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไปในทิศทางที่ยั่งยืนต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-พ.ศ. 2568.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.
- [3] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562). รายงานการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาความเชี่ยวชาญครูอาชีวศึกษาในสถานประกอบการ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ สกศ. : บริษัท พรักหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- [4] กระทรวงศึกษาธิการ. (4 มกราคม 2566). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2567. <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/>
- [5] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562). รูปแบบและแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาสมรรถนะและความเชี่ยวชาญของครูอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ สกศ. : บริษัท พรักหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- [6] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2566). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. <https://www.bic.moe.go.th/images/stories/pdf/คำแถลงนโยบาย2566นายเศรษฐา.pdf>